

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

PERIODICAL DIV.
OCT 20 1941
NA DANDOSIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvenredni svet,
nedelje in praznike).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 202 — Štev. 202

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 15, 1941 — SREDA, 15. OKTOBRA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX

VELIKA BITKA PRI BORODINU

NA BORODINOVEM POLJU JE BILA IZVOJEVANA ODLOČILNA BITKA ZA MOSKVO LETA 1812. — RUSI DRŽIJO NEMCE PRI BRYANSKU. — MARIOPOL ZAVZET

Po sneženih poljanah pred Moskvjo je včeraj padlo 50,000 Nemcev, pa navzlec temu so še dalje prodirali proti Moskvi s severa, zapada in juga. Tudi na južni fronti so z močnim sunkom zasedli Mariopol ob Azovskem morju.

Nemci od štirih strani prodirajo proti ruskemu glavnemu mestu, in sicer od severa pri Kalininu, ki se nahaja 100 milj od Moskve, od zapada od Vijazne, od jugozapada od Bryanska in od juga od Orela.

Armada, ki prodira od Vijazne je dospela do Možajska, 10 milj zapadno od Borodina, kjer je Napoleon leta 1812 porazil Ruse, predno je zavzel Moskvjo. Rusi pa so dobili ojačenje ter so se z vso silo vrgli na Nemce ter jih pognali nazaj proti Borodinu — tedaj se je pričela velika bitka pri Borodinu. Od izida te bitke ni samo odvisna usoda Moskve, temveč tudi usoda cele Evrope in usoda civilizacije celega sveta.

Iz Moskve je prišlo na fronto poveljnikom povelje: "Stoj! Nemec se ne sme polastiti nobene pti zemlje več. Umakniti se ne sme nikdo: more se boriti in če je treba umreti! Poveljniki naj skrbijo, da med vojniki ne bo prišlo do zmešnjav; kdor bi hotel bežati, naj bo vstreljen!"

Sedaj pri Borodinu divja strahovita bitka. Na tisoče tankov se zaletuje eden v drugega; vojaki padajo in leže na kupih. Do sedaj je padlo že več vojakov, kot pa ste jih šteli leta 1812 armadi cesarja Napoleona in carja Aleksandra.

Sovjetski vnanji podkomisar S. A. Lozovsky je častnikarskim poročevalcem povedal, da je bila Hitlerjeva druga velika ofenziva proti Moskvi zadržana in na mnogih krajih tudi popolnoma vstavljena. "Za obrambo Moskve je vstalo več milijonov mož," je rekel, "in vemo, da Nemci ne bodo nikdar zavzeli Moskve."

Rusi se Nemcem silovito upirajo, toda navzlec temu Nemci od Vijazne pod poveljstvom feldmaršala Fedorja von Bocka pritiskajo naprej, razum v bližini Bryanska, kjer so Rusi pod poveljstvom generalnega polkovnika Andreja I. Jerezenka Nemce vstavili.

Lozovsky je rekel, da so Nemci zgrešili svoj poglavitni cilj, da bi obkolili rusko armado na osrednji fronti, kajti maršal Timošenko je svojo armado pravočasno umaknil, toda prej je še Nemcem prizadel strahovite izgube.

Poročilo s fronte pravi, da so včeraj Nemci izgubili nad 500 tankov. Samo na enem kraju je bila včeraj uničena cela nemška divizija. Rusi so se v tej bitki pričeli posluževati novih močnih oklopnih bombnikov "stormovikov".

Lozovsky je tudi povedal, da so iz Moskve odšli stari ljudje, žene in otroci, toda vlada je še vedno v Moskvi.

NEMCI NAVAJAJO RUSKE IZGUBE

Nemško vrhovno poveljstvo pravi, da so imeli od pričetka vojne 22. junija Rusi 6,000,000 izgub. Od teh jih je bilo 3,000,000 ujetih, drugi pa so bili ubiti ali pa ranjeni.

Himmler baje pod nadzorstvom

Moskovska radio postaja a naznanja, da se je načelnik nemške tajne policije Heinrich Himmler sprl z nekaterimi generali ter je bil aretiran in se sedaj nahaja pod vojaško stražo.

General Nikolaj von Falkenhorst, poveljnik v Skandinaviji, je protestiral proti Himmlerjevimi metodam v zasebnih deželah, vsled česar je prišla nemška armada v slabo ime ter je zahteval, da je Himmler odstavljen.

Proti Himmlerju je tudi nastopil načelnik nemškega vrhovnega poveljstva feldmaršal Wilhelm Keitel.

Opijska beznica v Brooklynu

Brooklynska policija je v neki hiši na Lafferte Ave., izsledila stanovanje, v katerem so bile vse priprave za kajenje opija.

Aretirala je gospodarja in gospodinjjo, ki sta bila že kaznovana zaradi prodaje mamil.

S KONVENCIJE DELAVSKE FEDERACIJE

Predsednik Green je obljubil poštanim uslužbenecem, da se bo zanje zavzel — Vsaka pogodba, ki jo bo sklenila unija, mora vsebovati dve važni točki.

V Seattle, Wash., se vrši že drugi teden konvencija Ameriške delavske federacije. Konvencijski program je zelo obširen ter se zaenkrat še ne ve, kdaj bo zborovanje zaključeno.

Prejšnji teden je bila sprejeta važna resolucija, da mora vsaka pogodba, ki bo sklenila Federacija s kakšnim podjetjem, vsebovati določbo glede pet dnevnega delovnega tedna in plačanih počitnic.

Značilna je obljuba, ki jo je dal Green poštanim uslužbenecem, kateri že dolgo let zahtevajo višje plače.

Ne bojte se, — jim je rekel, — vaša želja se bo izpolnila. Ameriška delavska federacija ima mogočno orožje, namreč politično moč petih milijonov članov.

Kongresniki poznajo našo našo govorico. Plače bi vam morale biti že zdavnaj zvišane.

Ne bojte se, ne bomo vas pustili na cedilu. Vsak kongresnik, ki bo glasoval proti zvišanju vaših plač, bo označen za sovražnika Ameriške delavske federacije.

Na konvenciji je govoril tudi Lynn U. Stambaugh, narodni poveljnik Ameriške legije, ki je odkrito priznal, da njegova organizacija ne verjame prav dosti v zmoglosti delavske tajnice Miss Perkins. Po njegovem mnenju bi imela njena resignacija zelo ugodne posledice.

Ameriška legija je za depotacijo Harry Bridgesa, Joseph Obergfella, tajnika in blagajnika unije pivovarniških delavcev, je trdil na konvenciji, da bo Federacija kmalu postala diktatura. Delavska Federacija je prostovoljna zveza, ki ima pa čedalje večjo moč in oblast.

KANADA JE OBLJUBILA RUSIJI TANKE

Cetudi kanadska vlada sovraži komuniste, bo poslala Sovjetski Rusiji še pred koncem tekočega leta izdatno pomoč.

Kanada sledi vzgledu Velike Britanije in Združenih držav ter je sklenila z vsemi svojimi silami in sredstvi pomagati sovjetski Rusiji.

Rusiji je obljubila poslati še pred koncem tekočega leta sto tankov ter odvisni vojni material, ki bi ga Anglija ne potrebovala.

Proizvodnja v tovarnah za tanke presenetljivo napreduje. Zdaj jo bodo skušali še povečati z geslom: — Tanke za Rusijo!

Munijski minister C. D. Howe je izjavil:

Trdno sem prepričan, da se bodo kanadski delavci in podjetniki odzvali temu pozivu. Rusiji smo obljubili do novega leta sto tankov, in ti ljubo bomo držali.

Tanki bodo prepeljani v rusko pristanišče na kanadskih transportnih lačih ter jih bodo spremljali kanadski vojniki, ki jih bodo izročili ruskim vojaškim oblastim.

Kanadska vlada pomaga Rusiji.

Presenečenje za Hitlerja

Predsednik Pennsylvania univerze, dr. Thomas S. Gates, je izjavil v Philadelphiji, da so ameriški znanstveniki in iznajditelji iznašli marsikaj, kar bo v slučaju vojne Hitlerja zelo presenetilo.

S tem ne mislim nikakega fantastičnega orožja, — je poudaril, — s katerim bi bilo mogoče v hipu uničiti cele armade in prebivalstvo velikih mest, pač pa mislim s tem razne priprave in pripomočke, s katerimi se nam bo mogoče zaščititi pred zračnimi napadi ter našim ladjam omogočiti razmeroma varno plovo po morju.

Prav lahko mi verjamete, da imata ameriška znanost in iznajdljivost pripravljeno za Hitlerja marsikatero veliko presenečenje.

siji, toda en department je še vedno proti komunistom. To je kanadski justični department.

— Naša politika bo ostala nespremenjena, — je izjavil justični minister Ernest Lapointe, ko so ga vprašali, če se je premislil, odkar je Rusija veznica Anglije.

Ne, nič se nisem in se ne bom premislil, — je dodal minister, — dokler ne sredi vori kanadski parlament odločilne besede. Kakšnega mnenja so glede tega druga ministristva, mi ni mar.

Kanadska komunistična stranka je bila takoj po izbruhu vojne postavno razpuščena. Njeni uradniki so se razpršili na vse štiri vetrove. Nekaj se jih je poskrilo vse druga je pa vlada zaprla.

Tim Buck, kanadski komunistični voditelj, je še zaaj svoboden, toda razen njegovih prijateljev nihče ne ve, kje je.

Biciklje 'kradejo

Kolesarska društva v Angliji nenehoma pozivajo svoje člane, naj ne puščajo bicikljev brez varstva pred hišami. Vsak bicikelj je treba takoj zakleniti z močno verigo, pa niti v tem slučaju se ne sme lastnik preveč zanesti, da mu ne bo ukraden. Izza novega leta je bilo v Londonu pokradenih 10 tisoč bicikljev.

Angliji treba 30,000 tankov, pravi Beaverbrook

Toliko jih imajo baje Nemci, ki so jih samo proti Moskvi poslali nad 14 tisoč. — Poročilo angleškega munijskega ministra o konferenci v Moskvi,

V nedeljo je poročal po radio angleški munijski minister lord Beaverbrook o moskovski konferenci, pri kateri je načeloval angleški delegaciji. Rekel je, da sta Anglija in Amerika obljubili Rusom poslati vse, kar so zahtevali.

Po ruskem mnenju imajo Nemci nad 30 tisoč tankov, od katerih so jih najmanj 14 tisoč poslali proti Moskvi. Beaverbrook je zahteval, naj tudi Amerika in Anglija zgradita 30 tisoč tankov, kar je sicer ogromno število, pa je vsekakor potrebno.

Munijski minister ni povedal, koliko tankov je zahtevala Rusija, dejal je pa: — Anglija mora imeti velikaunska armado za čas, ko se ji bo zdelo potrebno izkreniti svojo vojaštvo na evropski celini in napasti sovražnika.

Stalinu smo obljubili, da mu bomo izročili vse tanke in vsa letala, izdelana meseca oktobra. Tudi topove smo mu obljubili in meč njimi nekaj zelo težkih topov. Zaenkrat rečem le toliko, da bo Rusija dobila dosti topov in dosti munijske

Vlad i preti s prevzetjem tovarne

Air Associates v Bendix, New Jersey, noče vpoštevati predlogov obrambne posredovalne oblasti. — Druge novice iz delavskega sveta.

V Washingtonu so začeli razpravljati, če bi ne bilo najboljše, da prevzame vlada Air Associated Inc., v Bendix, New Jersey, v kateri izdelujejo precizne aparate za letala. Pred nekaj tedni so zastavljali CIO delavci. Obrambna posredovalna oblast je sestavila predloge za uravnavo spora. Stavkarji so bili s predlogi takoj zadovoljni, nikakor pa ne kompanija.

To bi bil potemtakem že tretji slučaj, ko je delavski spor prisilili vlado k odločnemu nastopu.

Najprej je bila prevzeta tovarna North American Aviation v Inglewood, Cal., pozneje pa ladjedelnica Federal Shipbuilding Company v Kearney, N. J. V teh dveh slučajih so delavci zavrnili predloge posredovalne oblasti.

F. Leroy Hill, vodja tovarne v Bendix, N. J., je navedel nekaj razlogov, čemu vladno posredovanje ni potrebno.

Dejal je, da stavka tako ali tako ni uspešna ter da se produkcija skoro nemoteno vrši. Vodstvo tovarne bo takoj poklicalo stavkarje nazaj na delo, kakorhitro bo imelo zanje na razpolago dovolj p rotorov.

Unijski voditelji pravijo, da se je hotelo v petek vrniti na delo 70 štrajkarjev, pa jim je e superintendent rekel, da je prostora samo za dvajset delavcev.

Stavka je izbruhnila, ker je družba baje po krivici odpustila nekaj delavcev. Njihova edi-

na krivda je bila agitacija za unijo.

Produkcija armadnih tankov je še vedno precej ogrožena. CIO delavci pri Spicer Manufacturing Company v Toledo, Ohio, se nočejo posluževati sestavnih delov, ki jih dobavljajo tovarni Steel Products Co. v Hilldale, Mich., kjer so pri zadnjih volitvah zmagali AFL delavci.

Spicer Company ima zaposlenih 2200 mož ter izdeluje transmisije za armadne tanke. Potreben material dobiva od podružnice iz Hillsdale, v kateri dela 800 mož.

Stavka AFL mašinistov pri Consolidated Aircraft Company v San Diego, Cal., je bila preprečena.

Zahtevali so precejšnje zvišanje plač, naposled so se pa zadovoljili s priboljškom, ki ga jim je družba prestovoljno ponudila.

Družba ima za 750 milijonov dolarjev naročil. Pri nji je zaposlenih 27 tisoč mož. V sled CIO stavke pri Robins Dry dock v Brooklynu so zaostala popravila angleških in ameriških ladij. 7000 delavcev je zastavkalo, ker je družba najela dva nemiška delavca.

Predsednik Ameriške delavske federacije, William Green, je pozval štrajkarje, ki so člani Chemical Workers unije, naj se nemudoma vrnejo v Calco tovarne. Stavka traja že dvajset dni ter resno ogroža vso industrijo gumij.

bivši sovjetski komisar za vnanje zadeve.

Svoj govor je zaključil lord Beaverbrook z besedami: — Rusiji moramo dati vse prilike in vso pomoč, da b o spomlad izvojevala vojno. Rusija bo dobila ves potreben vojni material. Anglija ne bo naročila iz dominijev toliko živil, samo da bo imela na razpolago dovolj ladij, ki bodo odvažale v Rusijo vojni material.

Wallace poziva Južno Ameriko k sodelovanju

Ameriški podpredsednik je govoril po radio v španščini ter pozival prebivalstvo južnoameriških republik, naj tudi po vojni sodeluje z Združenimi državami v gospodarskem ziru.

Prijateljske vezi med Zruženimi in Južno Ameriko, ki so že zdaj precej močne, je treba se kakor še bolj utrditi.

V istem smislu je govorilo tudi več južnoameriških diplomatov, ki so pričeljeni posla-ništvom v Washingtonu.

Značilno je, da podpredsednik Wallace ni v svojem govoru omenil niti Hitlerja niti Nemčije.

PREISKUŠNJA NOVEGA ANGLEŠKEGA TANKA

Takoimenovani "Bren gun carrier", ki ga ima angleška infanterija, prehaja z veliko naglico skozi deročo reko, da dokaže svojo veljavo.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Ljupina, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za štiri leta \$12.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" lahja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

POVEČANJE PRODUKCIJE

Vrhovno poveljstvo obrambnega gospodarstva (SPAB
— "Supplies Priorities and Allocation Board") se je začelo
baviti z načrti, kako bi se dalo sedanji narodni obrambni pro-
gram brezprimerno povečati, češ, da je to potrebno za našo
lastno varnost in za primerno oborožitev držav, borečih se
proti Hitlerju.

Stacy May, načelnik statističnega in raziskovalnega u-
rada SPAB, ki mu niso na razpolago vsi podatki ne le ameri-
škega oboroževanja, pač im pa tudi vpogled v tozadevne an-
gleške načrte, je rekel, da je mogoče Hitlerja premagati s pri-
merno produkcijo vojnega materiala in sicer že prihodnje le-
to ali pa leto kasneje, toda le pod pogojem, da Amerika podvo-
ji svojo vojno produkcijo.

— Če bomo ostali pri starem, — je opozoril May jav-
nost, — lahko čakamo deset let ali pa še dalje, predno povzro-
čimo sovražniku kakšno resnejšo škodo. Zaukrat pa vsi naši
načrti zaostajajo za potrebami ter nismo ne krop in ne voda.
Če hočemo res kaj bistvenega doseči, moramo prihodnje leto
potrošiti v obrambne svrhe polovico našega narodnega dohod-
ka, to se pravi 45 tisoč milijonov dolarjev. Za tekoče leto im-
amo pa določenih samo 13 tisoč 500 milijonov dolarjev, za pri-
hodnje leto pa 22 tisoč milijonov dolarjev.

S to svojo izjavo je May pokazal pot, ki jo nameravata
nabrati vlada in vrhovna obrambna gospodarska oblast, ter
dostavil, da bodo v doglednem času storjeni potrebni koraki
v pravo smer.

DELAVSKA VLADA V AVSTRALIJI

Nedavno je nastal v Avstraliji velik politični preobrat.
Skoro dvajset let je bila na krmlu meščanska koalicija, in
njen zadnji načelnik je bil ministrski predsednik Fadden. —
Zbornica mu je izrekla nezauipnico, nakar je odstopil z vsem
svojim kabinetom.

Njegovo mesto je prevzela delavska vlada pod vodstvom
delavskega voditelja Curtina.

Vnanja in vojna politika Avstralije ostane nespreme-
njena. Odpor proti delavstvu sovražnemu nacizmu ne bo
zmanjšan, pač pa kvečjemu povečan.

Delavska stranka ni mela v zbornici večine. Preobrat
je omogočilo nekaj neodvisnih narodnih zastopnikov, ki so
pustili meščansko skupino na cedilu ter se pridružili delavski
stranki.

KONVENCIJA AMER. DELAV. FEDERACIJE

V Seattle, Wash., se je vrši konvencija Ameriške delav-
ske federacije. Delegatje je v posebni poslanici pozdravil
predsednik Roosevelt ter pojasnil nekaj bistvenih zadev, ti-
kajočih se ameriškega delavstva.

Nasprotje med konkurenčnimi delavskimi organizaci-
jami je treba na vsak način uglatiti. Ker štrajki vojni indu-
striji neizmerno škodujejo, bi bilo treba delavske spore ura-
vati potom razsodišč.

Nacijsko nevarnost je mogoče premagati le potomi
združenih naporov vsega ameriškega naroda.

Konvencija Delavske federacije je soglasno odobrila
politiko Rooseveltove administracije.

PROTILETALSKO ZAVETIŠČE ZA ENEGA ČLOVEKA.

Letalski napadi na Anglijo
so poleg razvalin tankaj imeli
tudi to posledico, da so var-
nostne naprave tankaj vedno
bolj izpopolnjene. V začetku
vojne London ni imel dosti pro-
storov za letalsko zaščito. Lon-
donske hiše so namreč po večini
enonadstropne in brez kleti.
Mislimo namreč tisti London,
kjer stanejo ogromne večine
prebivalstva. V središču Lon-
dona so kajpak hiše velike,
kar pa ne prihaja v poštev. Ker
torej njihove hiše nimajo zane-
sljivih kleti, so začeli sprva
graditi male hišice iz opeke in
s ploščino pokrite, kamor naj-
bi se zatekli prebivalci med le-
talskim napadom. Boljše so bi-
le votline in jame, ki so jih za-
čeli kopati na bregovih Temze,
toda bilo jih je premalo. Po-
znejše pa so začeli izdelovati je-
klene stolpce, ki so podobni ne-
kakemu potapljaškemu zvonu,
ter jih postavljali po vrtovih. V
teh jeklenih stolpih je prostora
za družinice po 4 glave. Kjer

Vaše investiranje v Defense
Savings Bonds, serija E, se
bo zvišalo za 33 in eno tretji-
no odstotkov v 10 letih.
Kupite Defense Bonds in
Stamps!

Pet tisoč dolarjev

Piše: JANKO N. ROGELAJ, direktor publicitete slov. sekcije
Jugoslov. Pomožnega Odbora.

Združevalna konvencija Slo-
venske Narodne Podporne Jed-
note in Slov. Svobodomiselnih
Podpor. Zveze v Pittsburghu,
Pa., ki je štela okoli 235 delega-
tov in delegatkinj z obema glav-
nima odboroma, ki je represen-
tiralna preko 62.000 članov in
članke v obeh oddelkih, je glas-
no in zavestno odgovorila na
klic slovenske sekcije JPO., ko
je darovala v sklad slovenske
sekcije JPO pet tisoč dolarjev.

To je močna in lepa, izrazita
in posnemanja vredna beseda
iz slovenskega naroda v Ameri-
ki. To je največji prispevek,
ki je bil sedaj naklonjen temu
pomoznemu skladu. To je oči-
viden in trden dokaz, da so ime-
li zastopniki te konvencije neo-
mahljivo in iskreno zaupanje
v izjavo, pravila in delo sloven-
ske sekcije Jugoslov. Pomož-
nega Odbora, ki je bil organizi-
ran iz naših slovenskih brat-
skih in podpornih organizacij
v Ameriki, ki štejejo danes pre-
ko 150 tisoč članov in članke.
To je največja in najmočnejša
slovenska organizacija v zgo-
dovini ameriških Slovencev, za
to si lahko lasti pravico, da za-
stopa v pretežni večini ves slo-
venski narod v Ameriki.

Iskrena hvala za velikodu-
šen dar delegaciji in glavnim
odbornikom, kakor tudi član-
stvu obeh organizacij, ki je da-
lo in prispevalo ta denar.

V časopisih ste citali tudi o
drugih slovenskih organizaci-
jah, ki so darovale v pomožni
sklad. Tudi tem hvala. Tako se
oglašajo posamezne naselbine
in posamezniki, ki darujejo
nemoteno in z zavestjo. Tudi
tem vse priznanje in zahvala v
imenu odbora in v imenu trep-
čih in krvavečih bratov in se-
ster onkraj morja.

Koncem meseca septembra
sem prejel pismo od mojega
prijatelja iz Burley, Idaho ki
se glasi:

Canjeni sobrat: — Prilagam
Ti ček na \$30.00 kot podporo
za potrebne v Jugoslaviji. Pro-
sim, da oddaš na pristojno me-
sto. Darovalec: John Keržič-
nik \$25.00 in Mrs. John Keržič-
nik \$5.00. Najlepše pozdrave
in obilo uspeha pri Tvojem de-
lovanju za dobro stvar! — John
Keržičnik.

To so besede! To je zlata
slovenska zavest, prepojena s

srčno usmiljenostjo. Da, kri ni
voda! In še več: Globoko spo-
štovanje do vseh onih, ki dela-
jo in prosijo v intenu pomožne
akcije. To so besede, ki vliwa-
jo pogum in zadoščenje v za-
četo delo. Hvala Ti, prijatelj
Keržičnik!

Dolgi jesenski in zimski ve-
čeri prihajajo med nas Sloven-
ce v Ameriki. V toplo zakur-
jenih sobah bodo kramljale
srečne in zadovoljne slovenske
družine širou svobodne ameri-
ške zemlje. Toda v letošnjih
dolgih večerih bo večkrat po-
stela misel ameriških Slovencev
in Slovenk tja v križano in za-
lostno Slovenijo, onkraj morja,
kjer trpijo in umirajo naši dra-
gi sorodniki, prijatelji in znan-
ci. In misel bo tužna in turob-
na: Kje so sedaj? Ali jih kri-
je mizla in okrvavljena rojst-
na gruda, ali od strahu, zasa-
rmanja in lakote čakajo na
najstrašnejšo uro svojega živ-
ljenja? Grozote polni glad trka
na slederna vrata našega kme-
ta, iz praznih hlevov in svinja-
kov strši prizor, ko so s silo
odpeljali zadnjo žival. V ka-
šah ne bo žita, na mizi ne bo
kruha, v kletah pa premalo
krompirja. Še odeje so jim po-
brali, revežem vseh revežev te-
ga sveta. Ubogi Slovenci, us-
miljenja vredni narod!

Svinčeno težke bodo te noči
za naše ljudi v Sloveniji, kar
jih je ostalo še doma; a kaj oni,
ki so bili s silo pogrnjeni v iz-
gnanstvo na Hrvaško in v Sr-
bijo? Tam doživljajo dušev-
ne in telesne muke. v dnevnih
borbi med življenjem in smrtjo,
oropani svobode in srečnega člo-
veškega življenja, do katerega
je opravičen vsak človek. To
je duševna muka, ki ji ni pri-
mere pod bleščicim soncem.

Nedolžna, neobčutna in la-
čna deca joka in prosi kruha ti-
stega očeta in mater, ki ga jim
ne sme in ne mora dati. V ne-
bo vpijoča groza in krivica pre-
tresa zemljo naših očetov in
mater. Takih groznih in tem-
nih dni še ni gledala zgodovina
slovenskega naroda.

Brat in sestra slovenskega
naroda v Ameriki, svoj sloven-
ski narod v domovini te kliče
na pomoč v mislih in sanjah.
Usmilit se nas, pripravite se,
da rešite saj one pozina in smr-
ti, ki bodo preživeli to grozno

SLOVENCJI!

NAJBOLJ POPOLNA ZALOGA
SLOVENSKEGA PONOVRILNIŠKEGA
PLOSČ DOBITE PRI
JOHN MARSICH, Inc.
463 WEST 42nd STREET
NEW YORK, N. Y.

in nedolovsko trpljenje sedanje
svetovne vojne. Prosimo vas,
prosimo vas v imenu naše bol-
ne in tipeče dece, da tej mladi
krvi prilijete poživiljeno silo iz
vaših usmiljenih src. Daj, brat
in sestra, vsi smo potrebni; v
tej grozi in trpljenju je zdru-
žena vsa slovenska kri in vsa
slovenska sreča.

Pet tisoč dolarjev in tride-
set dolarjev naj vam bo zapi-
sano v trajen in svetel spomin. V
dolgi in topli večerih mislite
tudi vi, koliko vi morete do-
prineesti kot posameznik ali va-
ša skupina. Ni vprašanje:
Kdo ste in kaj ste, vprašanje
je: Ali ste Slovenci s čutečim
slovenskim srcem, da pomagate
in delate z onimi, ki so dali pet
tisoč dolarjev, ali se pridružite
farmarju in njegovi ženi v
Idaho, ki sta darovala tride-
set dolarjev.

DOMOVINI.

O, vdova tožna, zapuščenca,
ti mati toliko sirot,
ti mati toliko solzami napojena,
ki bol poznaš le, nič dobrot.
Oj mati vdanega ti sina,
oj, zlata mati — domovina!
Ti krasna si, krasnejše ni,
kar ji olseva zarja dneva;
krepostna si, vsa vredna ti,
da krona venca te kraljeva.
A trajaj le tvoj venec je,
in rod tvoj rod mučenec je;
sovražni svet te le prezira.
Prezira te in te zatira!
Kdaj to gorje pač mine ti?
Kdaj se oko ti vianji kalno?
Kdaj slečes to obleko žalno,
kdaj sonce zlato sine ti?
O, da z močjo in srečo, slavo,
le s krono trnovec, nebo,
ovito bi ti sveto glava —
kako bi jaz ti pel glasno!
A ker nikdo ne šteje te,
ker ves te svet tepta z nogami,
jaz ljubim tem srečnejše te,
jaz ljubim tén zvešče te,
a ljubim te — s solzami!
Oj, mati moja domovina,
ljubezen moja ti edina,
ti moja skrb in bolečina,
Bog čuvaj dobrotljivi te.
Bog živi te, Bog živi!
Simon Gregorčič.

Cedalje manj dolarjev

Newyorški assemblyman Ro-
bert J. Crews s e je pritoževil
nad nezaposlenostjo, ki se ši-
ri med učiteljstvom.

Po nekaterih ljudskih solah
je vsako leto manj otrok, če-
dalje več učiteljev je pa na e-
sti.

Pozval je razne agente v
Washingtonu, naj doženejo, v
katerih krajih učiteljev pri-
manjkuje, da jim ne bo treba
iskati dela v drugih strokah.

Peter Zgaga

MOČ NAVADE

II.

Ker ju nasleanjega jutra ni
bilo v urad, sem jima jaz moral
nesti neke papirje v hotel.

Medpotoma sem razmišljal o
sreči, ko jo imajo nekateri lju-
dje v tej deželi. Človek se ubija-
dan za dnem, leto za letom,
točno vrši svojo dolžnost, pa
mu vedno manjka štirih centov
do groša.

Nekateri pa ... Dve ali tri
leta po svojem prihodu v Ame-
riko je čelal v fabriki ali maj-
ni, pa se je vsega skupaj na-
veličal, odprl kje kakšen stor-
ček — največkrat z izposojenim
denarjem — ali se pa kakšne
druge kupčije lotil, pa mu je
koj začela iti pšenica v klasje,
da je bilo veselje. Nekoliko po-
guma je treba, malo prebrisa-
nosti, tukaj izrabiti priliko, tam
iztakniti kaj primernega — pa
je na konju, ugleden, spoštovan
in denaren. S svojimi tedenskimi
zaslužkom si je le malokdo us-
tvaril v tej deželi bogastvo.
Če je mogel iz rok v usta žive-
ti, je smel biti zadovoljen.

Na misel sta mi prišla zakon-
ca, h katerima sem bil name-
njen. Kaj sta in kdo sta?

Zgovorna sta bila, še prev-
zgovorna, toda glede svoje.

DAN UJEDINJENJA.

V nedeljo 7. decembra bodo
newyorški Jugoslovani zopet
obhajali dan ujedinenja. Na
zadnji seji v ponedeljek je bilo
zastopanih 17 društev, ki so ob-
ljubila svoje sodelovanje. Še
vedno pa pri tem ni zastopanih
mnogo društev, ki so navadno
bila druga leta zastopana pri
tej prireditvi.

V petek 24. oktobra zvečer
bo zopet seja na 559 West 42nd
St., v New Yorku in so povab-
ljena tudi ona društva, ki do se-
daj še niso naznanila svoje ude-
ležbe, da postijejo svoje zastop-
nike, da se dogovorimo, kako
bi mogli kar najlepše proslaviti
ta pomembni dan.

Qdbor.

Sodnik ni praznoval praznika

V Syracuse, N. Y., je v po-
nedeljek, ko je bil Kolumbov
praznik, sodnik najvišjega so-
dišča, Edward North Smith, u-
rađoval kakor vsak drugi de-
lovnik.

— Čemu bi častil spomin
Kolumba, — je rekel, — kajti
Kolumb ni odkril Amerike le-
ta 1492, pa tudi prej ne in ne
pozneje. Amerika je bila nam-
reč odkrita že več sto letij
pred Kolumbom.

življenja, opraskov in razmer
zakrknjena vase.

Le on je večkrat poudaril: —
Spekulejši, to je tisti gospod
v tej deželi, s katerim si mora-
ta biti na roko, če hočeš kaj i-
nueiti. Spekulejši, ja, speku-
lejši!

Samo to. Več se pa ni izdal.
Ko je bil prejšnji dan onfe-
nil, da je prinesel s seboj vse-
ga, kar si srce poželi, mi je koj
sijnilo v glavo: — Alha, butle-
ger je moral biti! Z butlegeri-
jo si je moral pridobiti tisoča-
ke!

On pa, kot da je uganil moje
misli, se je naglo izmuznil iz
zauke, ki sem mu jo bil v duhu
nastavil, in se je opral z bese-
dami: — Moj prijatelj! Advo-
kot se je bil še pred prohibici-
jo dobro založil z najboljšo pi-
jačo. Kmalu po tistem so mu
pa zdravniki prepovedali vse,
kar je močnejše kot voda. Do-
sti biznesa, sem mu bil skoman-
liral, pa mi je za slovo poda-
ril pet steklenic najboljšega, ki
ga pa moramo v New Yorku u-
dušiti, ker nočem, da bi se z
njim kakšni jbitarji gostili.

Pojasnilo, ki nisem vprašal
zanj, se mi je zdelo verjetno. S
čim se je torej bavil? Kako se
je dokopal do premoženja? Hu-
dobec mu menda ni nakladal ti-
sočakov?

Zatopljen v take misli sem
prišel do hotela.

Ko sem klerku povedal, koga
želim obiskati, se je takoj
spomnil imena, dasi ima hotel
nad dvatisoč sob. Pri tem se je
za spoznanje poredno nesme-
nil.

Hotelski klerki so dobri po-
znavalci ljudi, — sem pomislil,
— Najbrž se je celo pred kler-
kom z čenarjem balial.

Če naj telefonira v suite, —
me je vprašal. Sem rekel, da ni
treba, ker najbrž vesta, da bom
prišel.

— Torej kar "suite" sta na-
jela za tri noči! To sta najmanj
dve sobi s kopališčem. Suite v
takem hotelu stane petnajst do-
larjev na dan, če ne več.

V dvajsetem nadstropju
potrkam na vrata. Ali se je za-
njimi res nekaj zganilo, ali je
mi je le zdelo? Zdelo se mi je,
kajti v notranjstvi je bil po-
poln mir. Za vsak slučaj čakam
še dve, tri minute in močnejše
potrkam. Nič. Najbrž se je
klerk zmotil. Kdo ve kje po
New Yorku se voziča. Nevoljen
se odpravim proti elevatru, ko
zaslišim šklop v vratih in glas:
— O, vi ste! Kar notri, kar no-
tri, saj sva tukaj.

Njegova žena me je klicala
ter se pozneje opravičevala: —
Malo sem čuhnla in se mi je
zdelo, da nekdo trka. Kdo je,
kje so bile moje misli. Najbrž
dona. Dona namreč že več
let nisva nikomur odprla, če
ni trikrat zaporedoma narabla
potrkal, nato pa močno zakaš-
ljal. To je bilo znamenje.

Z obraza sem ji bral, da se
je kesala, ker je rekla preveč.
Tako je obrnila pogovor na
drugo smer. Medtem se je tudi
njen mož prebudil er me, sko-
ro do večera moril s franco-
skim konjakom in "speku-
nom." Vsaka njegova druga
betseda je bila "spekulejši".

Pozneje sem marsikomu po-
vedal ta svoj doživljaj, in skoro
vsi so rekli: — Munšajninja
sta bila, kaj pa drugega? S sv-
jimi odjemalci sta imela dugo-
vorjeno znamenje. Prav ni
potrkal, pa se ti ni odprlo. o
je moč navade. Navada je ž-
lezni sraja.

Jaz sem pa še vedno v ovo-
mih. No, pa kaj me brigajo za-
deve drugih ljudi ...

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki ... Posluje že 48. leto

Članstvo 37,000 Premoženje \$4,726,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 125.19%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, po-
šten in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVEN-
SKI KATOLIŠKI JEDNOTI, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino,
razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 68. leta;
otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate se-
danje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot, če se nisi član
ali članica to mogoče in bogate katoliške podporne organizacije, po-
trudi se in pristopi takoj.

Za polnoma o zavarovalnini in za vse druge podrobnosti
se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev
K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Lepa knjiga je kulturna poslanica; odprimo ji vrata v naše domove,
odprimo ji srce ... (Pinčgar)

ZIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je avtorizirana, prava
in slovenski književnosti, ki-
ti v njej je o tridesetih letih
poglavje opisanih trideset
rodov slovenskega naroda od
stvaritve početkov do seden-
slovanstva. To današnja
dne. Knjiga je verno slika
našega življenja in trplje-
nja, in kadar jo prebera: bo
vedel o Slovencih ved kot ma-
more, auditi katerokoli naše
zgodovinsko delo.

DED — Je ZEMLJO otrebil, zoral

OČE — Je posejal in gledal bujno njeno
rast

SIN — Je zoral pod težkim klasjem

VNUK — Je dvignil proti boga
moje je dvignil proti boga
moje je dvignil proti boga

13 POGAVLJE — 438 STRAN
V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Avtor knjige je IVAN MATIČIČ,
ki je obsejal goličino znano knjigo —
NA KRAVIVH POLJANAH

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

"Delavci bi ne smeli štrajkati"

— pravi ministrski predsednik Hepburn.

Pazmere v Kanadi je primerjal z razmerami v Zdr. državah. — Radikalci sejejo razdor ter s tem vztrezajo Hitlerju. — Iz leta 1937 je Hepburn kanadskemu delavstvu prav posebno v spominu.

Nedavno se je mudil ontarijski ministriški predsednik Mitchell J. Hepburn v Združenih državah ter je imel ob tej priliki v New Yorku govor, v katerem je ponovno pojasnil svoje stališče napram štrajkom, posebno pa napram štrajkarnem v vojni industriji.

Štrajkarjem je očital nezvestoto ter zahteval drastične odredbe proti radikalnim elementom, ki sejejo med delavstvo razkol ter povzročajo štrajke. Govoril je sicer o Kanadi, pri tem je pa cikal tudi na Zdr. države. Primerjal je tudi tozadevne razmere med obema državama ter priznal, da je Kanada v tem pogledu na dosti boljšem stališču kot pa Amerika. Obema deželama je pa potrebnost nemotene produkcije, kajti le na ta način bo mogoče zadati Hitlerju usodni udarec.

Kanadski delavci vedo, da jim Hepburn ni prav posebno nakljuden. Živo se namreč spominjajo njegovega odpora proti CIO agitatorjem, ki so prišli v Kanado ter začeli pridobivati člane za svojo organizacijo.

Ko je dovolj odločno poudaril svoje nasprotstvo napram štrajkam v vojni industriji, je rekel, govorec o splošnem položaju, naslednje:

"Nekateri se vedno zatrjujejo, da Severni Ameriki ne preti vojna nevarnost. Tako naziranje je popolnoma napačno. Če

bo Nemčija zmaga, bo zgradila vojni stroj, kakršnega svet doslej ni poznal. To ji bo prav lahko uspelo, ker bo zaslužila delavce po vsem evropskem kontinentu.

"Ako se Nemčiji posreči z napadom na Rusijo dobiti neizčrpne vire olja in kovin, ter če ji uspe zavojevati Anglijo, ne bo več angleške mornarice.

"Če dovolimo Japoncem podjarmiti Kitajsko, bodo tudi Japonci zgradili s pomočjo suženjskega dela vojni stroj. V tem slučaju bi našemu kontinentu pretihla iz zapadne in vzhodne strani velika nevarnost."

Hepburn je proslavljal vodstvo angleškega ministrskega predsednika Churchilla in predsednika Roosevelta, v isti sapi pa dostavil, da to ni vojna voditeljev, ampak vojna narodov.

"Če je država zaslužena, so vsi njeni državljani, bodisi politiki, industrijanci ali delavci, penžani na stopnjo suženjev. Vse se mora brezopogojno pokoriti zavojevalecovi poveljem. Zato pa pravim:

"Tisti, ki povzročajo štrajke v kanadski vojni industriji, ter ovirajo produkcijo važnih potrebščin za armado, mornarico in zračno silo, škodujejo naši skupni stvari in našemu skupnemu cilju.

"Ko so pred štirinš leti pri-

KANADA NE GRADI SAMO LETAL, — PAČ PA TUDI LADJE

Ladijski program mora biti pravočasno izvršen, kajti evropski zavezniki morajo biti z vsem preskrbljeni. — Spočetka je bilo porabljeno vse železo za proizvodnjo orožja.

V doglednem času bodo kanadske ladijedelnice, popolnoma razvile svoje zmoglosti ter začele producirati ladje za ladje.

Prva trgovska ladja je bila splovljena prajšnji četrtki v Vickers ladijedelnici v Montrealu. Prihodnji teden bo splovljena druga v Burrard ladijedelnici ob pacifični obali.

Njuna bo sledilo osemnajst ladij po 9.300 ton, čijih vsaka bo veljala 1 milijon 750 tisoč dolarjev.

Vlada in privatni podjetniki so sklenili, da mora biti za vsako novo vzdržana življenjska programa med Kanado in Anglijo, po kateri bo mogoče zaveznikom nevezdržena pošiljati orožje, municijo in življenjske potrebščine.

"Zelo značilno je, ker je začela Kanada graditi tudi ladje. To dokazuje, da je njena produkcija za armado in zračno silo v polnem razmahu ter da ji je mogoče sedaj posvetiti svoje napore tudi tretji obrambni panogi — mornarici.

Doslej je šlo železo skoro izključno le za orožje in municijo. Vsi novi pogodi z Zdr. državami glede dobave železa in jekla bo pa tudi gradnja ladij pospešena.

Kanadski municijski minister C. D. Howe je zelo vzradošen zaradi tesnega sodelovanja angleškega, ameriškega in kanadskega municijskega departamenta. Dokler ni bil municijski minister uverjen, da bo redno dobival oklopne plošče, se ni hotel lotiti gradnje ladij. Vedel je namreč, da Kanada nima toliko jekla, da bi ga bilo dovolj za armadne in zrakoplovne potrebe, poleg tega pa

tudi za ladje. Ko mu je bilo pu to zjajano, se je takoj lotil dela.

Deset tisoč tonska tovorna ladja, ki je bila splovljena ta teden v Montrealu, se imenuje "Fort Ville Marie". Krstila jo je žena municijskega minist-

AMER. DELAVSKI VODITELJ ARETIRAN

Uradniki Mine, Mill and Smelter Workers uni-je so poslali preko državnega departamenta v Washington oster protest. — Robinson je znan kot prijatelj komunizma.

Iz Toronta poročajo, da so uradniki Mine, Mill in Smelter Workers uni-je (CIO) poslali preko državnega departamenta v Washington oster protest proti aretaciji unijskega mednarodnega predsednika Reida Robinsona iz Detroit, Mich. Kmalu po aretaciji je bil izpuščen ter pridržan v varstvu generalnega pravdnika Gordona Conanda za zadolžne zaslisanje.

Tega ugotovila ni kanadski priseljeniški inšpektor James L. Malcolm niti potrdil niti zanikal.

Unija trdi, da so Robinsona n-žrj aretirali priseljeniški uradniki. Preiskali so mu vso obleko, ter ga zaprli v neko vladno ječo. Pozneje je bil izpuščen.

Robinson se je ndoležil važna-

stra. Vse kanadske ladje bodo imenovane po zgodovinskih urtrdbah. Prva je dobila ime po prvi naselbini na otoku Montreal.

Kot že rečeno, je prvo ladjo zgradila ladijedelnica Canadian Vickers, Ltd. Dograjena je bila v teku štirih tednov. Po petih ali šestih tednih bo se v službi.

V Kanadi je začelo 150 tovarn izdelovati potrebščine za ladijedelnice. Po preteku dveh ali treh let se bo kanadska ladijedelnica prav lahko kosala z angleško.

ga unijskega zborovanja v Kirkland Lake.

Reid Robinson je vodja radikalnega krila, ter predsednik Mine, Mill and Smelter Workers uni-je. Istčasno je tudi eden izmed šestih podpredsednikov CIO.

Dne 7. oktobra je bil v Torontu aretirán. Posrečilo se mu je priti v brzjavni stik s svojimi prijatelji v Združenih državah, ki so takoj posredovali pri pristojnih oblastih.

Robinson je znan kot prijatelj komunizma in pristav komunistične stranke. Ameriškega obrambnega programa je tako dolgo nasprotoval, dokler ni Hitler napadel Sovjetsko Rusijo.

Izza onega časa pravi, da je treba z vseni močmi podpirati Anglijo in Sovjetsko Rusijo.

WINDSORJA NISO PUSTILI NA AERODROM

Ker ni imel pri sebi potrebnih dokumentov, ga stražnik ni pustil na letalsko vežbališče. — Dospel je pred določenim časom.

Ko bodo rojaki v Kanadi brali te vrstice, bosta bivši angleški kralj, sedanji vojvoda Windsor in njegova žena, že v New Yorku, kjer bosta ostala teden dni ter se udeležila nekaterih prireditev za angleški relief.

Na reči v Alberti, o kateri je rekel vojvoda, da je njegov edini pravi dom, sta se dobro odpela od naporenega potovanja po Združenih državah in Kanadi. Še pred koncem tega meseca bosta v Nasau, kjer vrši vojvoda službo generalnega gubernerja Bahamskega otočja.

V bližini High River v kanadski provinci Alberti je veliko letališče, na katerem se vajbajo piloti za kanadsko zračno službo.

Torontski policijski raelnik obtožen

Brigadni general D. C. Draper, načelnik torontske policije, se bo moral zagovarjati zaradi prehitre in nepravilne vožnje. Sedemdeset milj. vzhodno od Toronta je njegova kara kolidirala s karo Burtona Millerja, v kateri so bile tri osebe iz Peterborough, Ont.

Gen. Draper ima nalonaljenih nekaj reber ter se je močno poškodoval na kolenih. Tudi Miller in njegovi gostje so bili poškodovani.

Priče pravijo, da bi Draper prav lahko preprečil nezgodo, če bi vozil nekoliko bolj previdno. Kolizija je bila tako močna, da se le po čudnem naključju niso vsi smrtno ponesrečili.

Dan procesa proti generalu zaenkrat še ni bil določen.

Gen. Brett v Londonu

V London je dospel generalni major George H. Brett, načelnik letalskega zbora ameriške armade.

Brett se je mudil več tednov na inspekcijskem potovanju po Afriki in Vzhodni Aziji.

To letališče si je hotel vojvoda ogledati. Sporočil je, kdaj pride, toda dospej je pred določenim časom. Pripeljal se je sam, kajti vojvodinja si je ogledovala neko šolo v bližini. Ob vhodu ga ustavi vojaška straža.

"Kdo ste?" — "Vojvoda Windsor." — "Kje imate dokumente?"

Vojvoda slučajno ni imel pri sebi nobenih uradnih dokumentov. Stražnik ga za nobeno ceno ne pustil naprej. Na ponovne vojvodove prošnje je slednjič vendarle poklical častnika, ki je seveda takoj razjasnil zadevo.

Po ogledu letališča so mu častniki priredili v obednici svečan sprejem.

Duff Copper v Indiji

V Simlo, Indija, je prejšnji teden dospel Alfred Duff Cooper, angleški koordinator za politično aktivnost na Daljnem iztoku.

Iz Simle je odpotoval J. J. Canto.

Laška vlada zaslela lesnike

Laška vlada je prevzela vso kontrolo nad pridelovanjem in prodajo lesnikov. Iz tega je razvidno, kako zelo je omejen živež v Italiji.

V Italiji je zelo težko dobiti vsakdanjega živeža, zato pa gospodinjje kupujejo velike za-loge vsega, kar je mogoče porabiti za hrano ter tako med drugim spravljajo v svoje shrambe mnogo kostanja.

Jaje skoro že ni mogoče več dobiti. Za vsako osebo je na teden dovoljeno eno jajce. To je še boljše kot v Nemčiji, kjer dobi oseba na mesec komaj dvoje jaje.

RAZPRODAJA SLOVENSKIH KNJIG

po zmerni ceni

Po 50c zvezek

Andrej Ternovac (Ivan Albreht)
Blagajna Velikega Vojvoda (Frank Heller)
Andersonove pripovedke za slovensko mladino
Belé noči mali junak. (Dostojevski)
Božji mečnik (Ivan Pregelj)
Filozofska zgodba. (Alojz Jirasek)
Gospod Fridolin žolna in njegova družina. (Fr. Milčinski)
Kazah, voljši pes. (J. O. Curwood)
Kaj se je Maharu sanjalo. (V. Korošček)
Na različnih potih. (Franc Frisbej)
Peter Pavel Clavar. (Dr. F. Pregelj)
Pravica Kladiva. (Vladimir Levstik)
Silka Doroteja Gray. (Oscar Wilde)
Vrne duše v vlač. (Frisbej Mirine)
Zapiski iz mrtevga doma. (A. M. Dostojevski)

Po 70c zvezek

Do Ohrida in Bitolja (Ivan Melik)

Po 75c zvezek

Belegor. (Artur Bernade)
Onstran pragozda. (James Oliver Curwood)
Po strani idobuk. (Damiel Feigel)
Zlatna cesta. (Zane Grey)
Zlati Panter. (Stclair Gluck)
Rdeča Megla. (O. B. Frich)

Po \$1 zvezek

Ugrabljeni snijom. (E. G. Seliger)
Veridnica. (Péter Kajetan)
Silka. (E. S. Thompson)
Rudarska balada. (Marja Medvedova)
Pripovedbe čebulice Maje. (Waldemar Bonsels)
Pingvinjski otok. (Anatole France)
Pisane zgodbe. (Janko Raci)

Po \$1.25 zvezek

Skrivnostni studenec. (Pavel Ketter)

Po \$1.50 zvezek

Zlota in kazen. (P. M. Dostojevski)
Tigrovi rožbe. (Marvrie Lablanc)
Kristof Dimac. (Jack London)
Misterija. (Gustave le Rouge)

Po \$2 zvezek

Prešeren. (Francis Kladie)

Po \$2.50 zvezek

Vilajeva repatica. (VL Levstik)

Naročite pri:
KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street,
New York, N. Y.

Zdravstveni program nezadosten

Dr. Gordon Bates je objavil v eni zadnjih izdaj magazina "Health" uradnega glasila Kanadske zdravstvene lige, obširen članek, v katerem primerja zdravstvene odredbe v Kanadi s sličnimi odredbami v Združenih državah.

Zaenkrat sploh ni mogoče govoriti o kakšnem primernem zdravstvenem programu v Kanadi.

Leta 1920 je bil izdelan načrt za kontrolo nad splošnimi boleznimi, kar je bilo pa tudi vse. V ta namen daje vlada v Ottawi vsako leto provincam 50 tisoč dolarjev. Koliko dragih zdravil je mogoče kupiti za to vsoto, si je lahko predstavljati. Združene države potrošijo v ta namen na leto 6 milijonov dolarjev.

Za polnočasni zdravstveni program pri nas niso kanadske oblasti žrtvovalle doslej niti centa, dočim potrošijo Združene države v ta namen na leto 8 milijonov dolarjev. Vso ta bo od leta do leta narasčala, dokler ne bo dosegla 100 milijonov.

"Če so Združene države v tem vredne posnemanja," zaključuje dr. Bates svoj članek, "so ga vredne v tem pogledu. Narodno zdravje je prvi pogoj vsake napredne države, oziroma države, ki želi biti napredna. Skrajni čas je, da se Kanada v tem pogledu zdravi ter prične z vso vnašo skrbeti za splošno zdravje svojega prebivalstva."

DOMAČA PORABA KOVIN ZMANJŠANA

Največji delež kovin si prisvoji kanadska vojna industrija, precejšnje množine je pa gredo tudi v Združene države. — Produkcijo bodo skušali povečati.

Kanadski municijski minister je pred nekaj dnevi izjavil:

"V Kanadi je zavladal zelo neobičajen položaj. V nobeni deželi na svetu na producirajo toliko neželeznih kovin, kakor v Kanadi, navzleje temu pa nima dežela dovolj kovin za privatno porabo. Večino kovin porabi domača in angleška vojna industrija, mnogo jih pa gre v Združene države. Vsed čedalje večjega povpraševanja bo treba produkcijo razširiti in povečati sedanje majne. Pa celo v tem slučaju je dvonolično, če bo mogoče ustreči domačim potrebam."

V prvih šestih mesecih tekočega leta je bilo iz Kanade eksportiranih za 117 milijonov dolarjev neželeznih kovin, torej 17 odstotkov več kakor v istem razdobju lanskega leta. Iz Zdr. držav prihajajo vedno večje zahteve. Kanadski južni sosedje manjka predvsem aluminija.

Ameriška vlada se je pred kratkim pogodila za 340 tisoč ton kanadskega aluminija ter nudi poleg tega finančno pomoč in razširjenje produktivnih možnosti. V ta namen bo treba topilnice za 60 odstotkov povečati, ter zgraditi ogromno

elektrarno.

Poleg tega naročajo Združene države tudi svinee in asbest, niklja pa pokupijo toliko, kolikor ga morejo dobiti.

Produkcija in prodaja aluminija, niklja in cinka sta v Kanadi pod najstrožjo kontrolo. Privatnikom je natančno določeno, kolikor teh kovin si smejo, oziroma morejo nabaviti.

To so precej značilni novi razvoji v kanadski produkciji kovin, ki so seveda posledica vojnih razmer.

Precejšnjo pozornost so začeli posvečati tudi tungstenu, živemu srebru in lignitu, ki ga je še precej po raznih kanadskih opuščeni majnah. Pri tem pride v poštev posebno se-verni del države Ontario.

Produkcija premoga je v primeri z lanskim letom nekoliko narasla. Napredek je bilo opaziti posebno v prerijskih provincah, dočim je bila v British Columbij in Novi Škociji nakopanih 7 odst. manj premoga kakor lani. Povod temu so dale neurejene delavske razmere v Cape Breton premogovnikih.

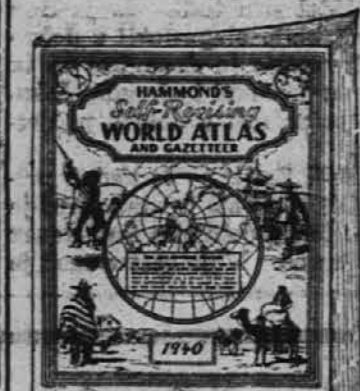
Petroleja ne primanjkuje, manjka pa tankerjev in drugih prevoznih sredstev, vsled česar je bilo treba napeljati oljevod med državo Maine in Montrealom.

Provincia Alberta je producirala v prvih šestih mesecih tekočega leta skoro pet milijonov sodov petroleja, lani v istem času pa le nekaj nad tri in pol milijona.

Dejstvo, da je bila cena surovemu olju povišana, bo nedvomno dalo pobudo večji produkciji.

IMATE ZE TA PRIROČNI ATLAS?

V tej kritični časih je vašemu čitatelju dnevni vestnik potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
42 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma o-snaženih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKSKA K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov

Pošljite svoto v znamkah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida. Vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujnih držav, kakor bodo premenejene po sedanjih vojnih.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
(V angleškem jeziku)
RECEPTI VSEH NARODOV
Stane samo **2.00**

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani.
Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno in navadna.
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hudejo v njem čimboli izvečati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street ; New York, N. Y.

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

108

Zofija pa, ki je imela od svatbe naprej kot knežinja Hohenberška pravico do nagovora "knežja milost" se je vzpenjala navzgor. Cesar ji je podelil naslov "svetlost." Cesar je polagoma izprevidel, da se je čas prilagoditi prestolonaslednikovi volji. Cesar se ga je začel bati. Konec jerohtovanja, konec czirov! Srečni rodbinski oče Franc Ferdinand je hotel svetu dokazati, da ni nehal misliti s svojo glavico, ko v konopiškem prenatstvu kadil smotke in se igra z otroki. Cesar ga ni hotel videti, ni hotel ničesar slišati, ničesar vedeti o njem — a Franc Ferdinand zaradi tega ni mislil brezdelno čakati starosti. Pisal je cesarju mnogo pism in terjal svoj delež moči. Hodil je k cesarju. Cesar ga ni maral, a ga je moral sprejemati, čedalje bolj pogosto. Bala sta se drug drugega. Cesar je stokal: "Kakšen človek, kakšna pošast, kak nevaren norec!" Franc Ferdinand se je srdito smejal: "Debelo kožo si omišljam!"

Zofija se je redila in debetila. Franc Ferdinand si je omišljal debelo kožo. Kadar mu cesar na kakšno pismo ni odgovoril, je nečakanec, ki se je bil namenil, da mora z neskončno potrpežljivostjo in vztrajnostjo izgnati starcu kos za kosom moči, napisal pismo drugič, tretjič in četrtič, ako so ostala vsa pisma brez odgovora, je šel v avdienco. Nasilno je stopil v cesarjevo delovno sobo. Inel je obraz nasilnika, mogočno so se mu bočile široke prsi, kakor gora je stal visoki, širokopleči štiridesetletnik pred sovražjočim se nežnim starcem, ki je postajal vse manjši in manjši, kadar je stal ob pisalni mizi in se je oklepal z roko. Časih je sivolasi cesar povzdignil glas ter groknil in jezo zaklical:

"Tega ne trpim! Tega ne dovolim! Tega nečem!"

A prestolonaslednik je zakričal: "In vendar se mora zgoditi!" Cesar, ki je slišal mogočno kričanje velikega krepkega moža, je zbral vse moči in mu mahnil z roko, naj gre, tedaj je grozno, okrutno, strašni nasprotnik odšel, in cesar je sedel in videl: zemlja se ni zibala, nihalo pri stenski uri je mirno in pravično nihalo sem ter tja, kakor da se ni nič zgodilo. Cesar si je pritisnil roko na srce in ukazal zapisemu sron, naj utriplje mirneje. Časih je s krepko roko zapisal na rob spisa, ki mu ga je bil prestolonaslednik predložil.

"Odbito!" Včasih pa — čedalje bolj pogosto — je zapisal z drhtečo roko: "Velja."

Z drhtečo roko je knez Minotenuovo sprejemal spise. Še je bil cesar edini gospodar v monarhiji, toda bodoči gospodar je že grozno stal na pragu in se pripravljal na trenutek, ko zgrabi stare cesarjeve milestnike, ki so obdajali prestol, za vrat in jih pomeče na ulico. Še se ni bilo zgodilo nič odločilnega, nič odločilnega se ni moglo zgoditi, dokler je bil cesar živ, toda na dvoru, v tej trdnjavi, ki se je iz strahu in spoštovanja pred posvečeno postavlo sivolasega cesarja nihče ni upal napasti, je že odmeval nestirno teptajoči korak novega gospodarja. Franc Ferdinand se ni dal več pritiskati k tlom, nič več ni hotel molčati. Kadar je bil jezen, je kričal tako glasno, da so ga slišali po vsej državi. S silnim glasom je kričal svoje grozno na Ogrsko.

Na Ogrskem so že pripravljali varnostne ukrepe zoper bodočega kralja. Ogrski ministrski predsednik grof Tisza Stefan je v nekem govoru izjavil, da lahko Ogrska brez privoljenja Avstrije izpremeni pogodbeni zakon, kajti ta zakon je samo dogovor med kraljem in ogrskim državnim zborom. Avstrijski ministrski predsednik dr. pl. Koerber je v avstrijskem parlamentu zavrnil to pojmovanje, na kar je Tisza v ogrskem parlamentu označil Koerberjev zavrnitev kot "diletantsko izjavo uglednega tučja."

V nekem pismu pl. Koerberju je zakričal Madžarom:

"To je pač že najvišja stopnja drznosti in grdobije. — Bogme, daj to ne more iti, in za svojo osebo tolažim svojo pravico, a na žalost onemogočeno jezo samo s pregovorom: 'Vrč hoči toliko časa po vodo, da se razbije.' Le Bog si ga vadi, kakšne nesreče se utegnejo še zgoditi, in kaj vse bodo ti patentirani veleizdajalci še izsilili monarhiji v pogubo, preden nastopi polom, ki je tako nujno potreben!"

Preden nastopi polom, ki je tako nujno potreben — preden cesar umre. — Vse misli Franca Ferdinanda so se začele in končale z mislijo: "Kadar cesar umre..."

Vse Zofijine misli so se začele in končale z mislijo: "Kadar cesar umre..." Vsi resni pomenki Franca Ferdinanda z Zofijo so se začeli in končali z mislijo: "Kadar cesar umre..."

Pobožna in častihlepna Zofija je bila tista, ki se je prva prestrašila te misli. Veliko je bilo njeno častihlepije, še večja njena pobožnost. Bogabojnost jo je spravila na kolena. Izpovedala se je svojega smrtnega greha. Metala se je pred oltarjem, pred sliko Device Marije na kolena in jecala:

"Cesarju sem želela smrt — smrtni greh sem storila — pomagaj mi, Bog pomagaj! — Odršenik, pomagaj, sveta Marija!" Oklenila se je ramen ljubljenega moža in zajecala: "Nikar ne želiva cesarju smrti! To je smrtni greh!"

"Res, ne želiva Franc Ferdinand. 'To je smrtni greh!'"

Bila je črna noč. Slišala sta šumenje dreves. Drevesa so šumela. "Smrtni greh!" Urc so tiktakale: "Smrtni greh!" Stene so jima šepetale: "Smrtni greh!" Sapa spehli otrok je dihala priskokovajočim roditeljem: "Smrtni greh!" Priskokovajoča, dehteca dvojica se je sprijela za roke in omahnila h klečniku. Spustila sta se na kolena ter jela goreče moliti za milost in odpustanje.

"Lepi Oton" umre.

Nadvojvodi Otonu je bilo štirideset let, ko ga je dunajsko prebivalstvo nehala imenovati "lepega Otona" in "lepega nadvojvode." Izprememba, ki je delala, da njegovega obraza, nedavno še od vseh občudovanega, ni bilo več spoznati, je bila grozna. Kakor pada lepa moška glava iz mavca s svojega podstavka na tla in si obkrože nos, da sama sebi ni več podobna — takisto brez prehoda je "lepega Otona" izpremenila neumljena bolezen, ki se je ljudstvo boji, ker mu je izmed vseh najbolj ostudna.

(Nadaljevanje prihodnjici.)

NOVI AEROPLANI NA POISKUSNEM POLETU

Dvomotorni aeroplani, zgrajeni iz lesa na prvem poiskusnem poletu nad New Yorkom.

Obisk v Kanadi

Pise MICHAEL PREBILICH, Eveleth, Minn.

Nadaljevanje

Zaradi tega so zopet naredili, da so tam hiše kar čez noč zrasle, kakor gobe na travniku. Mesto je rastle hitro in posebno je še hitreje začelo rasti od leta 1934, ko je predsednik Roosevelt povzdignil vrednost zlata od \$20.67 na \$41.34 za unčo.

Pred petimi leti je imel Timmins okoli 12.000 prebivalcev, a danes je tu prebivalstva nad 32.000. Iz tega se vidi, da so s prebivalstvom napredovali okoli 4.000 ljudi na leto.

Pred petimi leti sem pisal, da čaka tukaj za mlade ljudi dobra priložnost. Takrat sem videl, da je izgledal Timmins ravno tako, kakor je izgledal Eveleth ali naše sosednje mesto Virginia pred 30 leti. Tukaj so mladi in krepki ljudje, kakor so bili pred tridesetimi leti na Evelethu in okolici. Tudi za dekleta v smislu ženitve se je nudila lepa priložnost si izbrati kakšnega fanta in zato je še danes priložnost, ker fantov je dosti, deklet pa ne.

Videl sem tudi, da je Bog ljudi obilo blagoslovil z dobro delavnostjo in denarjem in ta denar je čakal in še zdaj čaka, da se potroši v dobrih podjetjih.

Naši ljudje so še vedno prihajali sem; hiš in stanovanj je bilo težko dobiti in tudi denar za hranilo. Moje sestre mož je

sem prišel 28. aprila 1923. Takrat se je več moških zbralo skupaj, si najeli v kakšni hiši pod streho par sob in so pečali. Tako je šlo s pečarstvom naprej kakšnih šest let. Slednjič so se moški že naveličali biti oboje, gospodarji in gospodinjje. Nagovarjali so Matija, da naj vzame svojo ženo v Kanado in ji pošlje "šifkarto" da jim bo vsaj kuhala, da ne bo potreba vsaj njini pečkariti okoli peči, ko pridejo izmumčati iz dela. In kakor dogovorjeno, tako tudi storjeno. Matt pošlje "šifkarto" in 26. julija 1928 se je moja sestra Anna pripeljala z svojima dvema otrokoma, Emilijo in Jožetom v Timmins, Ont.

Prvič je bilo na veselje a drugič pa na žalost. Namesto, da bi se veselila, da je prišla v kraj, kjer bo lahko jedla belega kruha, kolikor ga bo želela in imela meso na mizi vsak dan, je pa jokala in rekla: "Matija, zakaj si me pripeljal sem v to puščavo! Jaz ne maram živeti v ti divji deželi med zverino in Indijanci. Jaz hočem iti nazaj v svoj rojstni kraj."

Živ dokaz, kako človek ljubi tisti kraj, kjer se je rodil, kjer mu je tekla zibelka, zraven katere ga je dobra mamica varovala; zibala v sladko spanje z milimi, lepimi slovenskimi pesmimi. Ubogi kraj slovenski, a bogat v svoji lepoti in krasoti! Čeravno je moja sestra želela v njem v siromaštvu in uboju, da se ni imela včasih niti vžigalce pri hiši, kljub temu je

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavljen dr. F. J. Kern. Vezan. Cena \$2.00

BODOČI DRŽAVLJANI naj narobe knjižice — "How to become a Citizen of the United States". V tej knjižici so vse pojasnila in naloge za naseljen. Cena 25c

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trdn vez. Cena \$1.50 Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca: opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

GOVEDOREJKA, Spisal R. Legvart. 143 strani. 8 slik. Cena \$1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 strani. Cena 50c

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. 8 slikam. 108 strani. Knjiga za mlekarnje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena 50c

OBIRNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vezan. Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter telesolivarstvo. Cena \$1.—

ODKRITJE AMERIKE, spisal dr. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mekko vez. Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je ustavljen po najboljših virih. Cena 50c

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani. Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 25c

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street
New York, N. Y.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v
Clevelandu. Cena — \$1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH
NARODNIH PESMI za moški
zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za moški
zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za moški
zbor 50

Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH
IN MOŠKIH ZBOROV 55

Ferdo Juvanc—12 MLADIH LET,
moški zbori 50

Peter Jerab—OSEM ZBOROV (moški
in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica: Oj, moj hoci, e sov;
Kam mi, fantje, drev v vas poj-
demo 25

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja: Ko ptičica
na tuje gre; Soči: Moj očka
na končiča dva; Dobiv sem pl-
semce; Slovo: Je vplnila luč 40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) 20
Vso noč pri potoci 20
Jurjeva 20
Hodi Mleka domo; Kaj druge-
ga bočem; Zdravica 25

VASILIJ MIRK in A. GROMING:
Vetrice; Pe gradice 30

FERDO JUVANEC:
Zjutraj 30
Slovanica 30

PETER JERAB: Peti roža; VASI-
LIJ MIRK: Podoknica 30

ZORKO PRELOVEC:
Ko so fantje proti vasi šli 25
Le enkrat še 20
Slava delu 20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS.
PAVČIČ: Potkan ples 35

Narodilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

pa vseeno ljubila svojo rojstno
grudo bolj, kakor vso ka-
nadsko bogastvo.

Od dne do dne jo je Matija
prigovarjal, da naj ostane vsaj
za nekaj časa, da se mogoče
privadi, da se naj tudi premisli,
kako slabo sta živila v starem
kraju; posebno pa se takrat, ko
je prišel domov od vojakov, ko
je pobegnil iz italijanskega u-
jetništva. Ležal in skrivaj se
je po gorah živel je ob samih ko-
reninah in v travi; vsak trenu-
tek v nevarnosti za življenje.

Slednjič je vseeno dospel na ju-
goslovansko zemljo. In potem
je Avstrija propadla, je o-
stal kakor deseti brat brez do-
movine in vsega; nikjer ga ni-
so imeli opisanega, ker po raz-
suhu Avstrije so se vsi popisi
in imena izgubila. Hodil je od
Kajfeža do Pilata, pa nikjer ga
niso hoteli spoznati. Hrabro se
je boril za deželo in nazadnje
je ostal brez vsega in brez kra-
ja in dežele. Siromašno sta ži-
vela. Doma ni bilo nobenega
zastojka, čeravno je imel dve
zdravi in dobri delovni roki. Ni
bilo na kaj v usta prinesiti z nj-
mi. Moral je v tujino in srečo
iskati. Kmalu se mu je tudi že-
na privadila temu divjemu kra-
ju. Imela je na hrani in sa to-
vanju več fantov. Z pridnimi in
poštenimi rokami je težko dela-
la, kuhala, snajžila in postiljala
postelje. Matija, njen mož ji
je tudi ob vsaki priložnosti po-
magal. In s pametnim umom

in s skrbnimi rokami so si v
kratki dobi prihranili lepo vso-
to denarja.

RASTLINSKA KRI.

Nobelov odkritelj prof. H.
Fischer je presenetil kongres
kemikov v Wuerzburgu s pre-
davanjem o kemičnih sestavi-
nah klorofila. Ta snov je iz-
vor zelene barve stebel in listja
ter ima velik pomen za člove-
stvo. Klorofil spreminja namreč
sončno luč v kemične prvne,
ki se preoblikujejo v rastlini v
sladkor, škrob, olje in beljako-
vino, torej snovi, na katerih
sloni naša prehrana. A sestavi-
vine klorofila samega so po-
menile do zadnjega časa veliko
uganko. Kemiki sploh niso bi-
li v stanju izločiti klorofil v
brezprizmesni stalni obliki, ker
je izredno spremenljiv in nestan-
len. Zdaj je ugotovil prof. J.
Fischer, s pomočjo svojih asis-
tentov po večletnem raziskova-
nju, da je klorofil najbolj soro-
den hemoglobinu, onj snovi, na
kateri sloni barva krvi. Zna-
nost je že davno slutila to so-
rodnost, a prof. Fischer jo je
kot prvi zanesljivo dokazal. Po-
srečilo se mu je kemično spr-
meniti zelen rastlinski klorofil
v rdeči klemoglobin. Njegova
ugotovitev ima velik pomen tu-
di za biološko-filozofske študi-
je, saj daje dokaz enotnosti ži-
vljenjskih pojavov pri rastlin-
stvu in živalstvu. Znanost bo
zdaj smatrala kri in rastlinski
sok za dve obliki ene in iste pr-
vine, ki je značilna za ves or-
ganski svet.